

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Energiatõhusus riiklikus energia- ja kliimakavas aastani 2030

Irje Möldre

Strateegilise planeerimise juht

Energeetika osakond, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Suurettevõtete webinar, 14. mail 2020

REKK 2030 – miks?

- Teatis Euroopa Komisjonile (otsekohalduv määrus (EL) 2018/1999) esitati 19.12.2019
- Ette antud sisukord

Eesmärk:

- Anda Eesti inimestele, ettevõtetele ning ka teistele liikmesriikidele võimalikult täpselt informatsiooni sellest, milliste meetmetega kavatseb Eesti saavutada Euroopa Liidus kokku lepitud energia- ning kliimapoliitika eesmärgid.

<https://www.mkm.ee/et/eesmargid-tegevused/energeetika/eesti-riiklik-energia-ja-kliimakava-aastani-2030>

REKK 2030 teatise koostamise protsess

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTERIUM

24.09.2018
esimese
töödokumendi
avalikustamine

2019 juuni
Euroopa
Komisjoni
kommentaariid

Eesti
turuosaliste
kommentaariid
(kuni nov 2019)

Kooskõlastused
märkustega:
Keskkonnaministerium,
Siseministerium,
Kaitseministerium,
Haridus- ja
Teadusministerium,
Maaeluministerium,
Rahandusministerium

REKK 2030
lõppversiooni
tutvustamine Riigikogu
komisjonidele,
Vabariigi Valitsus
kinnitas ja Euroopa
Komisjonile **19.12.2019**

REKK 2030 alusdokumendid

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

ARENGUDOKUMENDID

- **Eesti kliimapoliitika põhialused aastani 2050**
- **Eesti energiamajanduse arengukava aastani 2030**
- **Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030**
- **Transpordi arengukava 2014-2020**
(uus 2021+ kava koostamisel)
- **Metsanduse arengukava 2011-2020**
(uus 2021+ kava koostamisel)
- **Riigi jäätmekava 2014-2020**
(uus 2021+ kava koostamisel)
- **Eesti maaelu arengukava 2014-2020**
(uus 2021+ kava koostamisel)

UURINGUD

- Riigi üldine energiatõhususkohustus aastatel 2021-2030 ning taastuvenergia eesmärkide täitmine (2018)
- Uuring kulutõhusaimate meetmete leidmiseks kliimapoliitika ja jagatud kohustuse määruse eesmärkide saavutamiseks Eestis (2018)
- Eesti kliimaambitsiooni võimaluste tõstmise analüüs (2019) (koostaja SEI Tallinn, Finantsakadeemia OÜ)

REKK 2030 ulatus

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

ENERGIALIIDU 5 MÕÕDET:

- CO₂ heite vähendamine
- Energiatõhusus
- Energiajulgeolek
- Energia siseturg
- Teadusuuringud, innovatsioon ja konkurentsivõime

7 VALDKONDA (74 MEEDET):

- Energeetika
- Transport
- Hoonefond
- Põllumajandus
- Metsamajandus
- Jäätmemajandus
- Tööstuslikud protsessid

EL energia- ja kliimapoliitika eesmärgid

- **2050 kliimaneutraalne Euroopa (Eesti -80%)**
- **1990-2030 -40 % KHG heite vähendamine (Eesti -70%),**
- **2005-2030 Süsinikuheite Kauplemise Süsteem (ETS) -43% ja süsteemi mitte kuuluvad -30% (Eesti -13%)**
- **2007-2030 energiasääst 32,5 %**
- **Taastuvenergia osakaal 27 % (Eesti 42%)**
- **Elektrivõrgu riikidevahelised ühendused 15 % (Eesti >63%)**

Eesti energiapoliitika 2030 eesmärgid

- **Taastuenergia osakaal summaarsest lõpptarbimisest vähemalt 42% ehk 16 TWh (2017 ~30%, ENMAK 2030 kohaselt 50% energia lõpptarbimisest ehk 16 TWh)**
- Taastuvelektri osakaal 40% (2017 - 18%), sh kütusevabade energiaallikate osakaal elektri lõpptarbimisel >25%
- Taastuenergia osakaal soojusmajanduses 63% (2017 - 52%, ENMAK 2030 kaugküte – 80%)
- Taastuvate transpordikütuste osakaal 14% (2017 - 3,5%)

- **Energiatõhususe suurenemine**
 - **Primaarenergia tarbimise vähendamine 14% (võrdluses viimaste aastate tiputarbimisega)**
 - **Energia lõpptarbimine tänasel tasemel (32 TWh)**

- **Energiajulgeoleku ning varustuskindluse säilitamine**

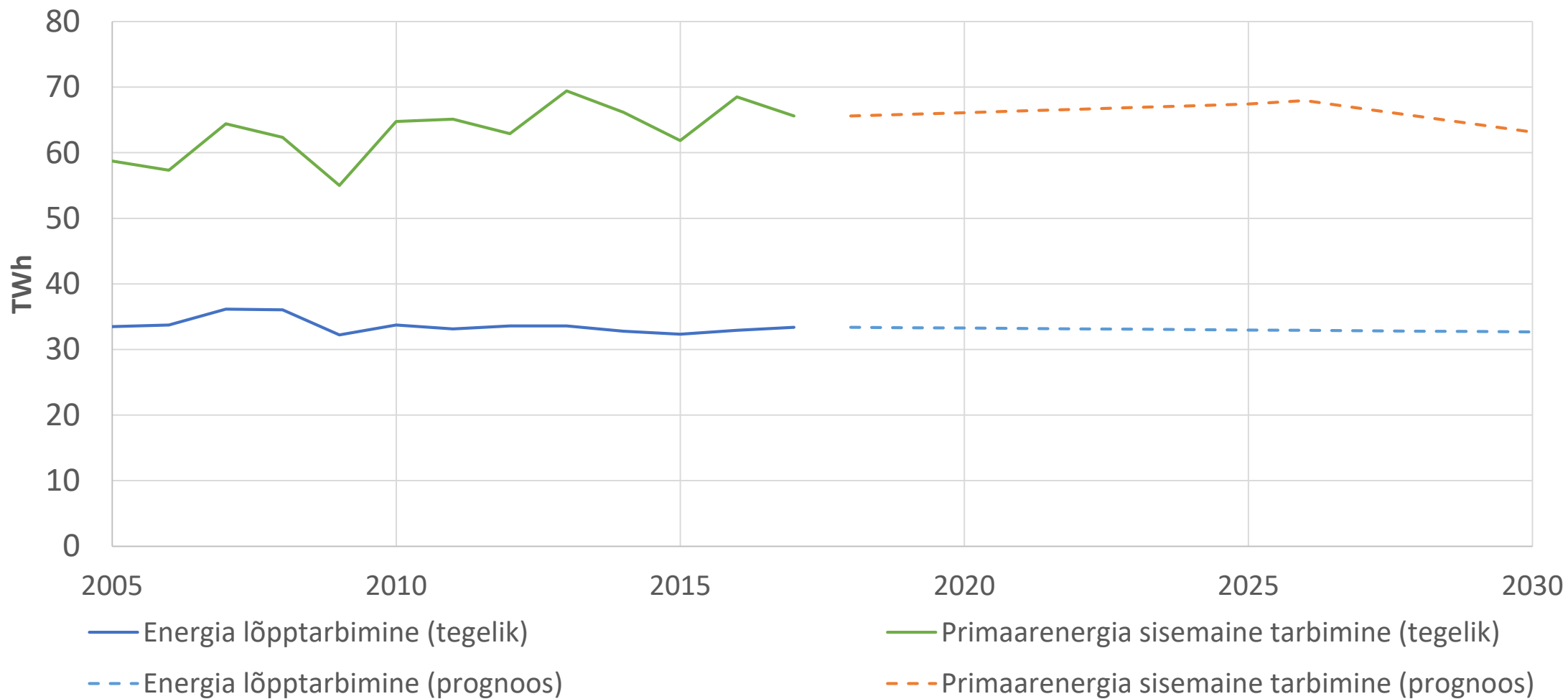
- **Primaarenergia** – looduslikust allikast saadud energia, mida tarbitakse teisteks energialiikideks muundamata. Eestis toodetavatest kütustest kuuluvad siia põlevkivi, küttureturvas, küttepuud, puidujäätmed ja biogaas; imporditavatest kütustest kivisüsi, maagaas, vedelgaas, raske ja kerge kütteõli, diislikütus, autobensiin ja lennukipetrool.
- **Energia lõpptarbimine** – energia, mis on saadud ja tarbitud pärast kõiki vahepealseid muundamisi teisteks energialiikideks (elektrienergia, soojus, kütus). Lõpptarbimisse ei kuulu kütuse kasutamine mitteenergeetilisteks vajadusteks, elektrijaamade omatarve ega kadu.

Energia lõpptarbimine = primaarenergia varustus + muundatud energia tootmine - tarbimine muundamiseks teisteks energialiikideks - energiasectori omatarve - tarbimine tooraineks - kadu.

Eesti energiatarbimise prognoos

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTERIUM

Kuidas saavutame?

- **Taastuenergia osakaal 42%-ni**
 - Taastuvelektri vähempakkumised, tuulepargid
 - Katlamajad biomassile (ja soojuspumpadele)
 - Transport biometaanile, elektrile, biokütuse segamiskohustus
- **Energiatõhususe suurendamine**
 - Hoonete energiatõhususe miinimumnõuded (uued hooned ja renoveerimine)
 - Energiaauditite kohustus tööstustele
 - Raudteede ja parvlaevade elektrifitseerimine
 - Üleminek põlevkivi otsepõletuselt pürolüüsile (õlitootmine)
- **Energiajulgeoleku säilitamine ja varustuskindluse parandamine**
 - Lokaalne ja regionaalne võimsuste piisavuse analüüsimine
 - Balti elektrisüsteemi sünkroniseerimine 2025. lõpuks
 - Energiatõhususse panustamine
 - Elektri- ja soojuse koostootmise edendamine

Lisaks meetmetele uued sisustatavad teemad

- Elektrisüsteemi paindlikkus
- Võimsusmehhanismid elektrituru varustuskindluse tagamiseks
- Energiaostuvõimetus
- Tarbimisnõudlus
- Taastuvenergiakogukonnad
- Õiglane üleminek kliimaneutraalsele majandusele
- Vesiniku tootmine ja kasutus
- Süsiniku püüdmise, salvestus ja kasutus
- Energiasalvestus
- Küberturvalisus
- Tuumaenergia
- Euroopa Green Deal

REKK 2030 elluviimise rahastus

Seonduvate kehtivate arengukavade elluviimise raames riigieelarve vahendid ja kõigi sektorite panus:

- investeringuallikate kombineerimine
- era-, avaliku ja mittetulundussektori panus
- kaasrahastus asjakohastest EL fondidest (nt EL struktuurivahendid, maaelu arengu fond, Euroopa ühendamise rahastu, LIFE, Horisont)
- Taotlemine KHG lubatud heitkoguse ühikutega seotud fondides (Moderniseerimisfond, Innovatsioonifond)
- KHG ühikutega kauplemise enampakkumistulu
- Finantsinstrumendid

NB! REKK 2030 meetmed kehtivate arengudokumentide alusel, eraldiseisvalt REKK 2030 rahastamist ei kavandata

REKK 2030, energiatõhusus ja ettevõtted

Ettevõtjad panustavad riiklike eesmärkide täitmisesse integreerides oma majanduslike, keskkonna- ja sotsiaalsete eesmärkide saavutamisse kliimateadliku tegutsemise:

- energiasäästlikesse lahendustesse ja taastuenergiasse (kütusevabad energiaallikad, salvestustehnoloogiad) investeerimine
- hoonete energiatõhusaks ja/või energiapositiivseks renoveerimine
- kütusesäästlikke, biokütustel või taastuvelektril töötavate sõidukite ja seadmete kasutamine
- keskkonna- ja kliimasõbralike toormete, toodete, kaupade, teenuste eelistamine
- toormete, toodete, kaupade, teenuste olelutsükli keskkonna- ja kliimamõju juhtimine
- pikemas perspektiivis madala süsiniku heitega või kliimaneutraalne toimimine
- energia- ja kliimateemadega seotud arenduse ja innovatsiooni koostöö- ja rahastusvõimaluste kasutamine
- **usaldusväärse statistika loomine (kütuste, energiasäästu, taastuenergia seire)**

Mõned näited, mida teha

- Energiasäästu saavutamiseks tuleks ettevõtjal kaardistada **suurimad saasteallikad/kütuse tarbijad**, võimalused nende vähendamiseks või asendamiseks taastuvate allikatega.
- Energiatõhususe ja taastuenergia teemade **teavitustöö oma töötajate ja partnerite seas** – miks, mida ja kuidas teeme, kuidas keegi saab isiklikult kaasa aidata; eesmärgid on kõigil ühised; nt erinevate rohepäevade või nädalate korraldamine, mille jooksul töötajad käivad tööl võimalusel ühistranspordiga, rattaga, jala või eelistatakse kaugtööd (sellised üritused tekitavad harjumuse ja arusaama, et igaüks saab aidata ja minust sõltub).
- Koroonakriis aitab kaasa ja edendab ka **kaugtööd**, tänu millele eelkõige transpordisektoris väheneb kütuse kulu – ettevõtjad võiksid võimalusel võimaldada ja soodustada inimeste kodus töötamist ka peale kriisi lõppu. Selline töövorm aitab samuti kütuste kasutamise vähendamisele kaasa.
- Tähtis on ettevõtjate aktiivne osavõtt ja kaasamõtlemine energiatõhususe teemalistel aruteludel, ettepanekute ning oma kogemuse ja nägemuse esitamine. **Suurettevõtted on eeskujuks väiksematele.**
- **Taaskasutus ja prügi sorteerimine** aitavad samuti kasvuhoonegaaside vähendamisele ja energiatõhususele kaasa – iga panus loeb.
- **Energiajuhtimissüsteemi (sh energiaauditi koostamine) rakendamine organisatsiooni energiatarbimise ja –kulude juhtimiseks on oluline ja vajalik riigi energiasäästu ja taastuenergia eesmärkide täitmisel.**

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Täna kuulamast!

Lisainfo: irje.moldre@mkm.ee

ENERGEETIKA JA TRANSPORT

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

- Soojuse- ja elektrienergia tõhusa koostootmise täiendav arendamine
- Taastuvenergia vähempakkumised
- Tuuleparkide arendamine (sh merel)
- Soojusmajanduse arendamine
- Elektrivõrkude arendamine, sh sünkroniseerimine Kesk-Euroopa sagedusalaga
- Energiamaajanduse teadus- ja arendustegevuse programm
- Biokütuste kasutuse suurendamine
- Sõidukite ökonoomsuse, energia- ja kütusesäästlikkuse suurendamine
- Ühistranspordi arendamine
- Raudteeinfrastruktuuri arendamine
- Raudtee ja parvlaevade elektrifitseerimine

HOONED, TÖÖSTUS, JÄÄTMED

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

- Avaliku sektori, äri- ja eluhoonete ning tänavavalgustuse rekonstrueerimine
- Liginullenergiahoonete miinimumnõuete kehtestamine
- Fluoritud gaaside heitkoguste vähendamine ja fluoritud gaaside asendamine teiste ainetega
- Biolagunevate jäätmete tekke vähendamine
- Jäätmematerjalide korduskasutus ja ringlus
- Prügilates ladestamise vähendamine
- Jäätmete keskkonnaohtlikkuse vähendamine

PÕLLU- JA METSAMAJANDUS

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

- Mahepõllumajandus
- Keskkonnasõbralikud põllumajanduspraktikad
- Sõnnikukäitluse parendamine
- Investeeringud energiasäästu ja taastuenergia sh bioenergia kasutuselevõtuks
- Süsinikuvaru säilitamine või suurendamine mullas
- Loomade heaolu ja sööda kvaliteedi parandamine
- Ettevõtjate nõustamine, teadmussiire ja teavitatus
- Põllumajandusettevõtete auditid
- Metsade õigeaegne uuendamine
- Erametsade uuendamine elupaigatüübiga sobivate puuliikidega
- Metsade tervise ja elujõulisuse parandamine
- Fossiilkütuste ja mittetaastuvate loodusvarade asendamine puidupõhiste toodetega
- Natura 2000 toetus erametsamaale
- Elupaikade kaitse ja Eestis levinud liikide populatsioonide kaitse